

บทคัดย่อ

T167973

ชื่อภาคานิพนธ์ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา : ศึกษากรณีระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานงานเขตพื้นที่
การศึกษายะลา เขต 1 อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ชื่อผู้เขียน : นางอังกาบ เจริญฤทธิ์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศึกษา)

ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ในการศึกษา เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 1 จาก 48 โรงเรียน จำนวน 250 คน
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวัดจากการรับรู้ของครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product moment
Correlation)

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับสูง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับสูงทั้งหมด ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้าง
แรงบันดาลใจ ด้านการใช้สิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการให้ความสำคัญต่อบุคคล ภาวะผู้นำ
แบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่
ในระดับสูง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการแบบกระตือรือร้นภายใต้เงื่อนไขขกเว้น และด้านการแลกเปลี่ยน
โดยให้รางวัล ระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการแบบเฉื่อยชาภายใต้เงื่อนไขขกเว้น
ขณะที่ภาวะผู้นำแบบปล่อยเสรีของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

T167973

ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับสูง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนาให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถาน - ศึกษาต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ปรากฏว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านคือ การใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ของผู้นำ การสร้างแรงบันดาลใจของผู้นำ การใช้การกระตุ้นทาง ปัญหาผู้ตามของผู้นำ ผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และองค์ประกอบ 2 ด้านคือ การแลกเปลี่ยนโดยให้รางวัล และการจัดการแบบกระตือรือร้นภายใต้เงื่อนไขขยกเว้น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้นำแบบปล่อยเสรีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา ที่ระดับ .05 ส่วน การจัดการแบบเฉื่อยชาภายใต้เงื่อนไขขยกเว้น ไม่มี ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะคือ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเขต 1 ควรกำหนดนโยบาย และจัดทำหลักสูตร เพื่อเสริมสร้าง สนับสนุน และพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในทุกองค์ประกอบ และภาวะผู้นำแบบ แลกเปลี่ยน ในส่วนขององค์ประกอบด้านการแลกเปลี่ยนโดยให้รางวัล และการจัดการแบบ กระตือรือร้นภายใต้เงื่อนไขขยกเว้นของผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเขต 1 ควรมีนโยบายในการสำรวจ และ ประเมินผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อวางมาตรการในการพัฒนาให้ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ด้านการจัดการแบบเฉื่อยชาภายใต้เงื่อนไขขยกเว้น เป็น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเขต 1 ควรมีนโยบายในการสำรวจ และ ประเมินผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อวางมาตรการในการพัฒนาให้ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำแบบปล่อยเสรี เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ABSTRACT

T167973

Title of Research Paper : Transformational Leadership of the School Administrators and the Operational Effectiveness of the Schools : A Case Study of the Primary Schools under the Office of Education Area 1, Muang District, Yala Province

Author : Mrs.Anggab Jaroenrit

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The three objectives of the study were (1) to examine Transformational Leadership of the school administrators , (2) to find out the operational effectiveness of the schools, and (3) to identify the relationship between leading change of the school administrators and the operational effectiveness of the schools. The data were collected from 250 teachers in 48 primary schools under the Office of Education Area 1, Muang District, Yala Province. A questionnaire was used as the research instrument. Mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation were used for data analysis.

The findings were summed up as follows :

Transformational Leadership of the school administrators was found to be "high". All the dimensions were found to be "high" : intellectual stimulus, building inspiration, exerting influence ideologically and giving importance to an individual. However, exchange leadership was found to be "high" were enthusiastic management under exempt conditions and exchange by giving a reward. One dimension that was at a "moderate". The two dimensions which were found to be "high" were enthusiastic management under exempt conditions and exchange by giving a reward. One dimension that was at a "moderate" level was idle management under exempt conditions, whereas laissez-faire leadership was at a "low" level.

T167973

Overall, the operational effectiveness of the school was found to be high. The three dimensions that were highly effective were capability to adjust and develop the school, the ability to develop a positive attitude and the ability to solve problems. The dimension that was moderately effective was capability to produce pupils of high academic achievement.

When the hypotheses were tested to see the relationship between Transformational Leadership of the school administrators and the operational effectiveness of the schools, it was found that both variables were positively correlated, overall and in every aspect at the 0.05 level. Transformational Leadership and its four dimensions here were exerting influence ideologically, sailing inspiration, intellectual stimulus. Also, exchange leadership, together with its two dimensions, i.e., exchange by giving a reward and enthusiastic management under exempt conditions, was found to be positively correlated to the operational effectiveness of the school at the 0.01 level. In contrast, laissez-faire leadership had a negative relationship with the operational effectiveness of the school at the 0.05 level, while idle management under exempt conditions had no relationship with it.

Recommendations

1. The Yala Office of Education Area 1 should have a policy and curriculum that support and develop (1) Transformational Leadership in school administration in every aspect, (2) exchange leadership in terms of exchange by giving a reward and enthusiastic management under exempt conditions. All levels of school administrators should be developed in all these aspects in order to function efficiently.

2. The Yala Office of Education Area 1 should have a policy to conduct a survey and evaluate leading change of school administrators at all levels to set a development measure to enable them who are exchange leadership in terms of idle management under exempt conditions to become Transformational Leadership.

3. The Yala Office of Education Area 1 should have a policy to conduct a survey and evaluate leading change of school administrators at all levels to set a development measure to enable them who are laissez – faire leadership to become Transformational Leadership.